

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM

(4 Eylül 2014)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

‘İki İleri İki Geri’, Yerinde Say!

Bir arpa boyu yol alınmadığını ifade etmek için, “iki ileri bir geri” ifadesi kullanılır. Ben ise bu yazıda bilinçli olarak “iki ileri iki geri” ifadesini kullandım. Çünkü bazı durumlarda bırakın arpa boyu yol almayı, yerimizde sayıp dururuz.

Özellikle de bazı vergi uygulamalarımızda yerimizde sayıyoruz. Yani “iki ileri iki geri yapıyoruz.

Nasıl mı? Vergicilik geçmişi biraz eski olanlar hemen anımsayacaktır. “KDV için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp gider yazılır mı, yazılamaz mı?” diye yıllarca tartışmıştık.

Tartışmanın özü şuydu. Mal veya hizmet satışı yapılmış, ancak para tahsil edilememişse, tahsil edilemeyen tutar için dava veya icraya başvurulursa, Vergi Usul Kanunu, “mal veya hizmet bedelini gider yazabilirsiniz” derdi. Ancak, tahsil edilmediği halde devlete beyan edilip ödenen KDV için ise net bir ifade bulunmazdı. İşte bu nedenle de KDV için “karşılık ayrılıp ayrılmayacağı” yıllarca tartışıldı.

Nihayet bu tartışma, 2004 yılında sonlandırıldı. Vergi İdaresi, doğru ve mantıklı olanı yaptı ve müşteriden tahsil edilemediği halde vergi dairesine beyan edilen KDV için şüpheli alacak karşılığı ayrılabilceğini duyurdu. Bu durum da 334 numaralı Vergi Usul Genel Tebliği’nde netleşti.

Evet artık sorun kalmamıştı. Uzun bir tartışma dönemi sona ermişti. Vergi idaresi KDV için karşılık ayrılabilceğini çok net bir şekilde ifade etmişti. 10 yıldır da uygulama bu şekilde yürütülmüştü. Hiçbir sorunla da karşılaşılmamıştı.

Yerimizde sayıyoruz!

Peki bu tartışmanın 10 yıl sonra yeniden başladığını söylesem...

Evet şaşırmayın... Aynen, bu tartışma 10 yıl sonra yeniden başladı. KDV kelimesini çıkarın yerine ÖTV kelimesini koyun ve 10 yıl geçmişe dönün, aynı kısır tartışmanın içinde bulacaksınız kendinizi.

Gelir İdaresi, 14 Nisan 2014 tarih ve 51421814-135[1-2012/393]-55 sayılı özelgesinde, müşteriden tahsil edilmemesine rağmen devlete ödenen ÖTV’nin, karşılık ayırmak yoluyla gider yazılamayacağını söyledi. Bunu da ÖTV’nin hasılat yazılmaması olarak gerekçelendirdi.

Tıpa tıp aynı 10 yıl önce sonlandırdığımızı düşündüğümüz tartışma yeniden başlatıldı. Hem de aynı gerekçelerle.

Şaka gibi, ama değil

Biliyoruz ki, şüpheli ticari alacak uygulamasında, ÖTV’nin KDV’den hiçbir farkı yoktur. Müşteriden tahsil edilemeyen KDV, dava veya icraya başvurulması şartıyla karşılık ayrılıp giderleştirilebilir. O halde aynı işlemin ÖTV için de yapılabilmesi gerekir.

Hatta, ÖTV olarak nitelendirilen vergi, 2002 yılından itibaren uygulanmıyor. Bu tarihten önce aynı vergi KDV ve Akaryakıt Tüketim Vergisi adı altında alınmaktaydı.

Özetle, gelin, yol alalım, ileriye gidelim.

İki ileri iki gerilerle 10 yıllarımızı heba etmeyelim.

Hatalı SGK yazılımı, ceza yağıdırıyor

Bir çok kamu kurumunun asli işi ve görevi, fiili olarak Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) ve Serbest Muhasebeci (SM) meslektaşlarımız tarafından yerine getirilir. Bu emeklerin karşılığında hiçbir maddi getiri olmazken, aksine en küçük hata ve yanlışlıkta ise çok ciddi para cezaları ile karşı karşıya kalınır.

Bunun en yaygın örneği, özellikle son bir yılda SGK tarafından “çalışamazlık bildirimini yapılmadığı” iddiası ile haksız yere ve tamamen SGK sisteminden kaynaklanan hatalardan dolayı uygulanan para cezalarıdır.

Bu bildirim, çalışamazlık kaydı giriş ekranından manuel olarak yapılabildiği gibi Aylık Prim ve Hizmet Belgesi’nde raporlu olunan sürelerde çalışmadığına dair “tik” konularak da yapılabilir. Ancak bu işlemler arasında bir bağlantı kurulmamış ki, SGK sistemi bu ayrımı yapmıyor ve çoğu kez durum belirtilmesine rağmen SGK tarafından hatalı şekilde para cezası uygulanıyor.

Sistem düzeltilmeli

Oysa SGK, kendi hatasını kabullenip sistemini düzeltmek yerine, işverenlere yersiz idari para cezası çıkararak, işverenlere herhangi bir tebligat dahi yapmadan idari para cezası uyguluyor. Ayrıca beş puanlık prim indirimini de hatalı olarak engelleyerek ayrı bir mağduriyet yaratıyor.

Bildirimi yapılmayan bir rapordan dolayı idari para cezası uygulanmaması gerektiği açıktır. Eskiden olduğu gibi raporlu olunan sürelerde çalışmadığına ilişkin giriş yapılmadığının SGK tarafından tespiti halinde öncelikle işverenlere yazılı uyarı yapılması gerekir. Sonuç olarak, 5 gün içinde giriş yapılmaması halinde idari para cezası uygulanması sistemine “acilen” geri dönmelidir.

SORU-CEVAP

STAJYER ÖĞRENCİYE ÜCRET ÖDENİR Mİ?

*Meslek Yüksek Okulu öğrencisiyim ve bir işyerinde zorunlu staj yaptım. Herhangi bir ücret almadım, bazı stajyer arkadaşlarıma ise ücret ödenmiş. Hangisi doğru? **Fikri Vatansaver***

6111 sayılı Kanunla 2011 yılında yapılan değişiklik sonrası mesleki ve teknik eğitim veren yükseköğretim kurumlarının öğrencileri de 3308 sayılı kanun kapsamına alındı. Ticaret Meslek Lisesi öğrencilerine ödendiği gibi, sizin durumunuzdaki stajyerlere de asgari ücretin net tutarının yüzde 30’u oranında ücret ödenmeli.